truust rohkeste kidu-wärt wälja näitnud, mis aga neile mite mele järel pöle, kes meie rahwast laita ja alwaks pidada püidwad, — kuid rauad ja masinad on wöeralt maalt laewadega todud, kus selle tarwis juba amugi wabrikud ehitud on.

Mina ei usu kül mite, et mõni meie mees nõnda tölp on, seda küsima: Mis kasu meil sest raud-teest on? Sest nad teadwad juba, mis kasu neil olnd ja kui palju rohkem saab weel toma. Palju on selle tö läbi hea järje peale sand. Aga sest on kahju, et iseäranis linna ja alewi kõrtsmikud peawad seda ka wäga kiitma, sest neil on nende söbradest kaunis sur kasu olnd. Siis oleks meie mehed weel palju rohkem selle töga tenind, kui nad pea-podretsikude käest oleks töd eneste peale wõtnud ja oma ma-wendi tõle palkand. Pärast said kül aru, mis oleks pidand ennemalt tegema, eks taga järel köik targad ole ja nagu ütelda: „Warane lind pühib noka, aga iline kratsib p....

Nagu ütlesin, raud-tee on sureks kasuks maa ja linnale, rigile ja rahwale, rikaste ja waestele, neile kes müwad, kui ka neile, kes ostwad, tõmmab linnad teine teise ligemale, laseb kaugelt todud kauba hinnad alamale, sadab kaupa alwalt kaugele male ja teeb ära-räkimata head. Ka meie linnas käiad wõiwad nisama sagedaste rigi isa — Keisri härra küla — Peterburgi linna nagu nüd Tallinnat, näha sada ja ka seal oma kauba asju aeada.

Põllu mehed wõiwad ise oma kauba lomad ära numata, sest kui nad oskawad lomi kaswatada, siis möistwad neid ka küllalt ramusaks sõta. Kes arwawad, et Peterburgis rohkem sab, astku aru wankre peale ja sõitku sinna, na mis wurina. Aga kui hind seal alwem on kui siin, mis siis? — Eks küsigu õigest kohast enne järele ja seks on meie jälle telegrahwid, ja sellega wõib teadust sada ja anda üks kaks kolm.

Peterburi on märatu sur lin, kus palju ostetakse ja müakse, aga kauba hinnad on ka sagedaste — täna ni ja home na. Sellepärrast peame ise köik omad asjad hästi järele arwama ja katsuma ja mite wäeraid oma wahe mehiks wõtma ja neid seal kohtas tenida laskma, kus meie ise seda kül wõime teha, se on, pornikude ehk üles ostjate kätte andma, et nemad kaugemale wiwad ja nõnda meie waewast omale kasu saatwad. — Sellega ei taha ma mite ütelda, et meie raud-tee peal köik oma ma-kaubad Peterburi ja kaugemale müa peame wima, et rohkem raha sada, se teeks meie linna rahwale ja ka sagedaste ise omale kahju, kus tihti ka juhtub, et seal alwemalt peab äraandma, kui oma linnas oleks sanud. Auru-wankrid sawad meie linna palju rahwast maealt maast ja linnast sia jure toma, linnad sawad palju rohkem ma-kaswud, mis maalt linna müa tuakse, äraprukima kui nüd. Ka löidwad enam töd ja tenistust köik linna rah-

Eesti-maa rahwa Kalender 1871, lk. 22